

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.436/2009/2. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla ... pártfogó ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I.r., és Dr. Simonné dr. Báron Zsuzsanna meghatalmazott ügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II.r. felpereseknek - a Botos-Turák Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Botos Mihály ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. május 28. napján kelt 5.P.20.062/2009/8. számú ítélete ellen a II.r. felperes 10. és az alperes 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben, az alábbiak szerint újraszövegezve változtatja meg.

A bíróság megállapítja, hogy az alperes a tv2 ... című műsorának 2008. január 30-i adásában megsértette az I. és II.r. felperesek jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogait azzal, hogy valótlanul állította, miszerint a felperesek vudubabát küldtek a részére. Megsértette továbbá az I.r. felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogait azzal a valótlan állításával, miszerint az I.r. felperest mindenhol „kirakták”, mert nem tud dolgozni, továbbá, hogy az I.r. felperes folyamatosan „szekálja” őt azért, hogy „rúgjon ki” tanárokat a gimnáziumból annak érdekében, hogy ott őt alkalmazzák.

Kötelezi az alperest, hogy a jogerős ítélet személyiségi jogsértést megállapító rendelkezéseit 15 napon belül saját költségén tegye közzé a tv2 ... című műsorában.

Az alperest a fentiekben megállapított, a vudubaba küldésére vonatkozó további személyiségi jogsértéstől eltiltja.

Az ezt meghaladó keresetet elutasítja.

Kötelezi a II.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000.- (tizenötezer) Ft elsőfokú perköltséget. Ezt meghaladóan a felek az elsőfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt elsőfokú eljárási illetékből az alperes 17.500.- (tizenhétezer-ötszáz) Ft-ot köteles megfizetni az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak. Az ezt meghaladó 24.500.- (huszonnégyezer-ötszáz) Ft elsőfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az I.r. felperes képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd elsőfokú eljárásban felmerült díját 50-50 %-ban az I.r. felperes és az alperes viselik.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.r. felperesnek 5.000. (ötezer) Ft másodfokú perköltséget. Ezt meghaladóan a peres felek a fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt 48.000.- (negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetékből az alperes 28.000.- (huszonnyolcezer) Ft-ot köteles megfizetni az illetékes állami adóhatóság külön felhívására, míg az ezt meghaladó 20.000.- (húszezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az I.r. felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját az I.r. felperes és az alperes 50-50 %-ban kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az alperes **település-1** város polgármestere, a felperesek **település-1-beli** lakosok. A II.r. felperes az I.r. felperes édesanyja. Az I.r. felperes négy diplomával rendelkezik, jelenleg munkanélküli. A helyi gimnáziumban betöltendő álláshelyre vonatkozó pályázatát nem fogadták el, ezért két pert is indított a ...-i Munkaügyi Bíróságon az esélyegyenlőségi törvény megsértésére hivatkozással. A pereket elveszítette, ezért a bíróság őt az e perek alperese, a helyi gimnázium perköltségének a megfizetésére kötelezte. Ezt követően az I.r. felperes feljelentette az alperest arra hivatkozással, hogy az alperes az önkormányzat által részére hivatalos célra biztosított személygépkocsit magánjellegű elfoglaltságai esetén is igénybe veszi. Bejelentéssel élt továbbá az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál, az Oktatási Minisztériumnál, a közigazgatási hivatalnál, valamint a képviselő-testületnél is.

Pf.II.20.436/2009/2. szám

E bejelentésekkel közel egy időben az alperes kapott egy levelet, amely összeszürkált vudubaba-képet és átkokat tartalmazott.

Az ellene tett feljelentés kapcsán az alperes 2008. január 30. napján a tv2 ... című műsorában interjút adott. A riporter azon kérdésére, hogy ki vagy kik tették a névtelen feljelentést, az alperes elmondta, konkrét tudomása van a feljelentést tevő személyéről, mivel az heti 6-8 e-mailt küld neki, amelyekben közli, hogy hol fogja őt feljelenteni. A konkrét személyre való rákérdezést követően az alábbiakat nyilatkozta: „Ez egy **település-1-beli** hölgy ennyit mondok, ennek van egy fia, akit mindenholn sajnos kiraktak, mert olyan típusú, hogy nem tud dolgozni. Folyamatosan engem szekál azért, hogy nem rúgom ki a gimnáziumból ezt vagy azt vagy amaszt a tanárt és azonnali hatállyal nem gondoskodom arról, hogy bekerüljön oda állásba. Ezt mindenki tudja **település-1-en**.” A riporter bosszúra utaló felvetése kapcsán az alperes kijelentette: „nem kicsinyes bosszú, van egy kis baj vele, hogy ne mondjam ki, tehát ővele baj van... baj van.” Az alperes a riporter korábbi, vudubabára utaló kérdésére elmondta: „fölbontottam egy borítékot, benne volt egy vudubaba, gyorsan beledobtam a szemétkosárba”... továbbá, hogy volt mellette egy átkozódó levél is. Majd úgy nyilatkozott „tehát tényleg semmi köze ehhez az egész ügynek, nyugodtan küldhetnek ilyesmit, holnap is föl fog jelenteni, holnapután is föl fog jelenteni.”

Az I.r. felperes a Békés Megyei Bíróság előtt P.20.226/2008. szám alatt előterjesztett keresetében az alperes interjúbeli nyilatkozatában tett valótlan, a tényállásban írt kijelentései miatt jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását, az alperes további jogsértéstől való eltiltását és elégtételadásra kötelezését kérte oly módon, hogy ugyanazon műsorban, ugyanazon időpontban az elhangzottak miatt kérjen elnézést. Kérte továbbá, az alperes kötelezését 150.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a felperes személye nem vált beazonosíthatóvá, tekintve, hogy nem nevezte meg azt a személyt, akiről beszélt, másrészt nyilatkozatában véleményét fogalmazta meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, elfogadva az alperes azon védekezését döntésének alapjául, hogy a tv. műsorban név nélkül tett, általánosan megfogalmazott kijelentések a felperest a kívüllág számára nem tették felismerhetővé.

Az I.r. felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.011/2009/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a

bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Határozatának indokolásában rámutatott arra, hogy az I.r. alperes pontosított keresetében sérelmezett kijelentések - a „baj van vele” kitétel kivételével - olyan tényállításnak minősülnek, amelyek valótlanóságuk esetén alkalmasak arra, hogy az érintett személy hátrányos megítélését váltsák ki, míg a véleményt kifejező kitétel, amennyiben annak nincs ténybeli alapja, szintén megalapozhatja a jogsértés megállapítását. Akként foglalt állást, hogy az interjúban elhangzott információk alapján az I.r. felperes személye felismerhető, ezért az elsőfokú ítéletben megjelölt indokkal a kereset nem volt elutasítható. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel teljes körűen, ennek érdekében elrendelte az alperes személyes meghallgatását, az interjú teljes szövegének beszerzését és az ehhez képest felmerülő további bizonyítás lefolytatását.

A II.r. felperes feljelentése alapján az alperes ellen a Pesti Központi Kerületi Bíróságon rágalmazás vétsége miatt indult magánvádas büntetőeljárás 6.B.33.825/2008. és B.24.510/2008. szám alatt. Mindkét eljárás tárgya az alperes interjúbeli nyilatkozatának a vudubaba küldésére vonatkozó, illetve a „baj van vele” kijelentése. Az ügyeket az I.r. felperes feljelentése folytán a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 6.B.35.218/2008. számú ügghöz egyesítette a bíróság. Az eljárást a bíróság 2. sorszámú végzésével megszüntette, tekintettel arra, hogy az Országgyűlés az alperes mentelmi jogát nem függesztette fel.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a jelen perhez egyesítette a Békés Megyei Bíróság előtt P.20.100/2009. szám alatt az I.r. felperes édesanyja, a II.r. felperes által jelen per alperese ellen ugyanezen interjúban tett kijelentései miatt kezdeményezett személyiségi jogsértés megállapítására irányuló pert.

A II.r. felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes 2008. január 30. napján a tv2 ... című műsorában tett kijelentéseivel a becsülethez, emberi méltósághoz, illetve jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértette. Kérte továbbá az alperes további jogsértéstől való eltiltását, s elégtétel adására kötelezését akként, hogy ugyanazon műsorban, ugyanazon időpontban kérjen elnézést a jogsértésért, valamint 150.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. Keresetében az alperesnek a vudubaba küldésére vonatkozó, valamint „baj van vele...” kijelentését sérelmezte, továbbá az alperesnek azt a valótlan állítását, miszerint ő megkérte, rúgjon ki valakit a gimnáziumból annak érdekében, hogy a fiát, az I.r. felperest oda felvegyék.

A megismételt eljárásban az I.r. felperes keresetét változatlan tartalommal fenntartotta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint azon nyilatkozata, miszerint a felperest mindenhol kirakták, mert nem tud dolgozni, arra vonatkozik, hogy sikertelen pályázata következtében nem alkalmazták a gimnáziumban. A „baj van vele” kitétel pedig úgy értelmezendő, hogy bajként éli meg, miszerint őt a felperesek átkozódó hangú levelekkel zaklatták, illetve alaptalanul bűncselekmény elkövetésével vádolták. Vitatta, hogy a vudubabával kapcsolatos kijelentések a felperesekre vonatkoztak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a perbeli tv. interjúban azon kijelentésével, amely szerint az I.r. felperest „mindenhol sajnós kirakták, mert olyan típusú, hogy nem tud dolgozni”, továbbá azzal, hogy „... van egy kis baj vele, hogy ne mondjam ki, tehát ővele baj van... baj van”, az I.r. felperes jóhírnevét megsértette. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet rendelkező részének saját költségén történő közzétételével a tv2 ... című magazin műsorának reggeli sugárzási idejében adjon elégtételt. Az I.r. felperes keresetét ezt meghaladóan, míg a II.r. felperes keresetét teljes egészében elutasította. Kötelezte az I.r. felperest 8.000.- Ft, a II.r. felperest 24.000.- Ft perköltségnek az alperes részére történő megfizetésére, az alperest pedig 2.000.- Ft illeték megfizetésére, továbbá megállapította, hogy az ezt meghaladó illeték az állam terhén marad, a pártfogó ügyvéd díját pedig az I.r. felperes viseli.

Az interjú teljes szövegét elemezve megállapította, hogy az alperes nyilatkozatai közül kizárólag az „egy **település-1-beli** hölgy” kitétel vonatkozik a II.r. felperesre, míg a további kijelentései az I.r. felperes személyét érintik. Érvelése szerint a II.r. felperesre vonatkozó szövegrész nem alkalmas a személyiségi jog megsértésére, ezért a II. r felperes keresetét teljes egészében alaptalannak találta. Rámutatott arra, hogy az alperesnek az I.r. felperest érintő azon kijelentése, miszerint „mindenhol kirakták, mert olyan típusú ember, hogy nem tud dolgozni” nem értelmezhető úgy, hogy az pályázatának sikertelenségére vonatkozik. A hallgató számára ez azt a látszatot kelti, hogy a felperes személyes tulajdonságainál fogva nem tud dolgozni, ezért ezzel összefüggésben többször szüntette meg munkáltatója a munkaviszonyát. Az alperes nem ajánlott fel bizonyítást állítása valóságának alátámasztására, ezért e körben a jogsértést megállapíthatónak találta. Nem fogadta el a „baj van vele” kifejezés alperesi előadás szerinti értelmezését sem, álláspontja szerint ugyanis az interjú szövegéből nem az tűnik ki, hogy az alperes a felperesek vele szembeni fellépését élte meg személyes bajként, hanem az az I.r. felperes mentális állapotára vonatkozó véleményét tükrözi, amelyet jogsértőnek ítélt. Ugyanakkor alaptalannak találta a vudubaba küldésével kapcsolatos keresetet, kiemelve, hogy ezt a témát a riporter vetette fel, az alperes viszont sem közvetve, sem közvetlenül nem hozta azt

összefüggésbe a felperesek személyével, evonatkozásban nyilatkozata a felperesekre nézve utalást nem tartalmaz. A jogsértés megállapításán és az alperes elégtétel adására kötelezésén túl az egyéb jogkövetkezmények alkalmazását indokolatlannak találta, s bizonyítottság hiányában alaptalannak ítélte az I.r. felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét is.

Az ítélet ellen a felperesek és az alperes egyaránt fellebbeztek.

Az I.r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tette vizsgálat tárgyává a ... Megyei Hírlap 2008. augusztus 21-i számában megjelent írást, amely utal a 2008. január 30-i tv. műsorra, valamint az I.r. felperesnek a gimnáziummal kapcsolatos pereire, tehát lényegében az interjú folytatásának tekinthető. Véleménye szerint ebből a cikkből egyértelműen kiderül, hogy az alperes a vudubaba küldésével kapcsolatos kijelentését rá és a II.r. felperesre értette. Mivel az újságcikkben az alperes a jogsértő kijelentéseket megismétli, indokolt a további jogsértéstől való eltiltás jogkövetkezményének az alkalmazása is. Álláspontja szerint tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy az alperes a felpereseket nem hozza összefüggésbe a vudubaba küldésével, mert az elsőfokú ítéletben hivatkozott „semmi köze ehhez az egész ügynek” kitélt követő szövegrész kifejezetten erre vonatkozik. Hivatkozott arra, hogy az alperes már a 2007. őszén tett nyilatkozatában is arra utalt, hogy a felperesek küldték a vudubabát. Hangsúlyozta, hogy nem felel meg a valóságnak az, miszerint elvárta volna, hogy tanárokat rúgjanak ki a gimnáziumból, ennek csupán annyi az alapja, hogy a gimnáziumi perekben hangoztatta, az előírt végzettséggel nem rendelkező személyek tanítanak, míg őt megfelelő szakképesítéssel sem alkalmazták. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a jogsértést e tekintetben nem állapította meg. Álláspontja szerint az ítélet közlésére való kötelezést tartalmazó rendelkezés nem nyújt megfelelő elégtételt az I.r. felperesnek, evonatkozásban kifejezetten bocsánatkérésre kérte kötelezni az alperest. A nem vagyoni kártérítés iránti igényét illetően rámutatott arra, hogy a nem vagyoni hátrányt **tanú-1** vallomása igazolja. Hangsúlyozta továbbá, hogy a bírói gyakorlat az általános közfelfogás szerint elmarasztaló tényállítások esetén a nem vagyoni hátrány bekövetkezését köztudomásúnak tekinti, ezért indokolatlanul utasította el az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos igényt. Kifogásolta az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését, álláspontja szerint a pervesztesség, pernyertesség aránya között nincs számottevő különbség, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak ki kellett volna mondania, hogy a felek költségeiket maguk viselik.

A II.r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a jogsértés tényét állapítsa meg, és kötelezze az

alperest bocsánatkérés útján elégtétel adásra, illetve kérte a további jogsértéstől való eltiltást. Fellebbezése indokolásában az I.r. felperes fellebbezésében előadottakkal egyező előadást tett.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az I.r. felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban csatolt munkaügyi perekben hozott ítéleteket, valamint az Egyenlő Bánásmód Hatóság határozatait az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően, ezek tükrében ugyanis bizonyítottnak fogadható el, hogy az I. r. felperesi munkaviszony létesítésével kapcsolatos kijelentése ezzel összefüggésben hangzott el. Ezt alátámasztja **tanú-2** vallomása is. Ennek alapján ugyanis igazolt az, hogy a gimnáziummal az I.r. felperesnek problémája volt, így tehát e kijelentés valós, azaz nem sértő. Rámutatott arra, hogy a kifogásolt riport elhangzását követően az I.r. felperes ugyanezen tv. csatorna élő adásában közölte, hogy az alperes kijelentései róla szóltak, ezáltal olyan személyek számára is felismerhető volt, akik őt az alperes kijelentése folytán nem azonosították. Álláspontja szerint a „baj van vele” kitétel valóságtartalmát a felperes által kezdeményezett peres eljárások és bejelentések, valamint a hamis vád miatti feljelentés ténye bizonyítja.

Valamennyi fellebbezés részben alapos.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti - többek között - a becsület megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A becsület nem más, mint a személy társadalmi megítélése, amely az egyes polgárok egyénről alkotott véleményét tükrözi. Azok a megnyilvánulások, amelyek nem valósak, torzok, vagy következetlenek, illetve kifejezőmódjukban alkalmasak arra, hogy az egyén társadalmi elismertsége kedvezőtlenül megváltozzék, sértik a személy becsületét. Így valóságtartalmától függetlenül sértheti a becsületet valamely közlés vagy magatartás kinyilvánításának a módja, de az megvalósulhat véleménynyilvánítás formájában is, amennyiben a bíráló túllépi a szabad véleménynyilvánítás határait. A becsület sérelmével jár a valótlan vagy a valóságot hamis színben feltüntető tények, illetve ilyen tényt kifejező értékítélet közlése is, ezek egyidejűleg a jóhírnév sérelmét is eredményezik.

A jóhírnévhez való személyiségi jog megállapítására a közlés tartalma ad alapot. Így csak az olyan - valótlan és a személy hátrányos megítélésére alkalmas - közlés lehet hírnévrontó, amely valamely tényt állít, illetve valamilyen tényt fejez ki nyíltan vagy burkoltan. A véleménynyilvánítás pedig akkor eredményezi a jóhírnév sérelmét, ha minden

ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealázó (BH. 2003/407/II., BH. 1993/89.).

Az ítéltábla korábbi hatályon kívül helyező végzésében már állást foglalt tekintetben, hogy az alperes tv. műsorban elhangzott kijelentése - a „baj van vele” véleményt kifejező kitétel kivételével, - valótlanosságuk esetén alkalmasak arra, hogy az érintett személy hátrányos megítélését váltsák ki.

Megállapította továbbá azt is, hogy az alperes nyilatkozatának tartalma alapján az I.r. felperes személye az emberek bizonyos körében beazonosíthatóvá vált. Az interjúban kifejezett utalás hangzott el „egy **település-1-beli** asszony”-ra, akinek a fiáról van szó, ezért az I.r. felperes személyének azonosíthatósága folytán a II.r. felperes személye is felismerhetővé vált. A kifejtettek miatt nem érinti a jogsértés tényének megállapíthatóságát az alperes jelen fellebbezésében tett azon előadása, miszerint az I.r. felperes egy későbbi interjúban tett nyilatkozatával maga tette szélesebb körben ismertté az alperes rávonatkozó kijelentéseit. Ennek a körülménynek legfeljebb a jogsértés okozta hátrány megítélése szempontjából lehetne jelentősége.

A fellebbezések kapcsán az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes per tárgyává tett interjúbeli kijelentései, mely felperesre vonatkoznak, továbbá alkalmasak-e a felperesek becsületének, illetve jóhírnevének a megsértésére. Az egyes tényállításokat vizsgálva az ítéltábla álláspontja a következő:

Az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette jogsértőnek az alperesnek az I.r. felperesre vonatkozó azon tényállítását, miszerint mindenhol kirakták, mert nem tud dolgozni. Helyesen állapította meg, hogy ezen kijelentés nem értelmezhető az alperes által előadottak szerint, nevezetesen hogy az a felperes eredménytelen pályázatára vonatkozik, következésképpen a csatolt munkaügyi perekben született ítéletek, illetve hatósági határozatok nem alkalmasak a megállapítás valóságtartalmának igazolására. Az ítéltábla evonatkozásban az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel mindenben egyetért és csupán utal annak helyes indokaira.

Mindkét felperes magára vonatkoztatva sérelmezte azt az alperesi állítást, miszerint őt „szekálja” annak érdekében, hogy valamelyik tanárt „rúgja” ki a gimnáziumból és gondoskodik arról, hogy az I.r. felperes ott elhelyezkedhessen. Az interjú szövegének tartalmi elemzése alapján ezen alperesi kijelentés az I.r. felperesre vonatkozatható, amely valótlanossága esetén alkalmas a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogok megsértésére, hiszen azt sugallja, az I.r. felperes arra

akarja rábírní az alperest, hogy törvénytelen eszközökkel juttassa őt a gimnáziumi tanári álláshoz. Az alperes e tényállításának valóságát nem bizonyította, erre tekintettel az ítéltábla az I.r. felperes fellebbezésének helytadva a jogsértést ezen alperesi állítás tekintetében is megállapította (Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont).

Ugyancsak megalapozott a felperesek fellebbezése a vudubaba küldésére vonatkozó alperesi kijelentés kapcsán. Tény, hogy az ún. vudubaba témát a riporter vetette fel, azonban az alperes arra adott válaszából kitűnik, hogy a felperesektől származtatja a neki küldött bábut és átkozódó levelet. Ezt egyértelműen igazolja, hogy ezzel kapcsolatban a feljelentő személyére utal, aki az I.r. felperes, a többes szám („küldhetnek”) használatával pedig a II.r. felperes személyére is következtetés vonható le, hiszen a beszélgetés elején az alperes mindkét felperesről említést tesz.

A vudu Nyugat-Afrikából származó ősi vallás, gyakorlásának elengedhetetlen kellékei közé tartoznak a babák, amelyekbe gombostűket, stb. szúrnak. A közhiedelem szerint ezek testesítik meg a fekete mágiát. Ezért a vudubaba, illetve átkozódó levél küldése olyan magatartás, amely alkalmas arra, hogy a társadalom egyes tagjainak negatív megítélését váltsa ki. Az alperes állítása valóságát, nevezetesen, hogy a vudubabát a felperesek küldték, nem bizonyította, ezért ezen kijelentése vonatkozásában is indokolt a jogsértés tényének megállapítása.

A „baj van vele” megfogalmazás - ahogyan azt az ítéltábla korábbi végzésében is megállapította - véleményt fejez ki. Egyetért az ítéltábla az elsőfokú ítélettel tekintetben, hogy az az I.r. felperesre vonatkozik, hiszen e kijelentést megelőzően az alperes az I.r. felperest érintő, a fentiekben írt jogsértő állításokat tett, majd az I.r. felperesre vonatkozó állításokból következtetve fogalmazta meg róla alkotott véleményét. Ily módon a II.r. felperes alaptalanul sérelmezi az ezzel kapcsolatos jogsértés megállapítására irányuló keresetének az elutasítását.

Az elsőfokú bíróság az értéktétel tartalmát is helytállóan állapította meg, az alperes fellebbezésében már maga sem tartotta fenn véleményének korábbi értelmezését, arra hivatkozott, hogy az az I.r. felperes feljelentésekben, büntetőeljárás kezdeményezésében megnyilvánuló tevékenységének a kritikája.

A véleménynyilvánítás joga az Alkotmányban biztosított alapjogok egyike, amely csak annyiban és akkor korlátozható, amennyiben az másik alapjog érvényesítése és védelme érdekében feltétlenül szükséges. Ilyen másik védendő alapjog lehet a jóhírnévhez való jog (36/1994. (VI.24.) AB. határozat).

Mindezekből következően a vélemény, az értékítélet, a bírálat csak akkor ad alapot a becsület és a jóhírnévhez való személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására, ha valótlán tényeken alapul, ill. ha kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító. Önmagában a kedvezőtlen vélemény, értékítélet nem elegendő a jogsértés megállapításához, még akkor sem, ha az egyébként téves vagy helytelen (BH. 2001/468., BH. 2000/293., BH. 2002/352.). Az alperes által megfogalmazott vélemény azon a felperesek által sem vitatott valós tényen alapul, miszerint az I. r. felperes alaptalannak bizonyult büntető feljelentést tett az alperes ellen, valamint, hogy a felperesek az I. r. felperes tanárként való alkalmazásának elmaradását számos alkalommal, különféle formában kifogásolták. Az e tényekre alapított „baj van vele” vélemény kifejezésmódját illetően nem sértő, bántó, lealacsonyító, a szabad véleménynyilvánítás korlátait nem lépi túl, evonatkozásban tehát a jogsértés nem állapítható meg. Ily módon az alperesi fellebbezés etekintetben eredményesnek bizonyult.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, a jogsértés megállapításán túl követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő további jogsértéstől való eltiltását. A jogsértő magatartástól való eltiltás olyankor indokolt és célszerű, ha alappal lehet tartani a kifogásolt eljárás megismétlésétől. Tény, hogy az alperes a per tárgyát képező riportot követően a ... Megyei Hírlap 2008. augusztus 21-i számában megismételte azon állítását, miszerint a vudubaba a felperesektől származik. Ezért megalapozott az ezzel kapcsolatos jogsértéstől való eltiltásra irányuló kérelem. Az újságcikken túl a felperesek nem csatoltak egyéb olyan bizonyítékot, amely az egyéb jogsértések ismétlését alátámasztaná, ezért az ítéltábla csak a vudubaba küldésére vonatkozó kijelentéssel összefüggésben találta indokoltnak az alperes eltiltását a további jogsértéstől. A II.r. felperes fellebbezésének petitumában nincs ugyan feltüntetve e jogkövetkezmény, fellebbezése tartalmából kitűnően azonban megállapítható, hogy sérelmezi az elsőfokú bíróság e kereseti kérelmét elutasító rendelkezését is, ezért az ítéltábla a II.r. felperes vonatkozásában is eltiltotta az alperest a fentiek szerinti további jogsértéstől.

A személyhez fűződő jogok megsértésének további objektív szankciója az elégtétel adásra kötelezés (Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pont). Az elégtétel adása erkölcsi jóvátételt jelent, amelynek keretében a sérelmet szenvedett fél általában olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét követelheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte (EBH. 2006/1398). Az ítéltábla álláspontja szerint a jogerős ítélet jogsértést megállapító rendelkezésének a tv2 ... című műsorában való alperesi közzététele megfelelő elégtételt biztosít a felperesek számára.

Az I.r. felperes alaptalanul sérelmezi a nem vagyoni kártérítés iránti igényének elutasítását. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, a polgári jogi felelősség szabályai szerint követelhet kártérítést. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki jogellenesen másnak kárt okozott, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címen - egyebek mellett - azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A károsult tehát nem vagyoni kárpótlásra akkor tarthat igényt, ha bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben olyan - az objektív szankciókkal el nem hárítható - hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt és szükséges nem vagyoni kárpótlás megítélése (EBH. 2000/302., BH. 2002/24/II., BH. 2001/110/II.). Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I.r. felperes ilyen hátrányt igazolni nem tudott, a meghallgatott tanúk vallomása ennek megállapítására nem alkalmas.

Az I.r. felperes fellebbezésében írtakkal ellentétben a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként sem állapítható meg, hogy a televíziós riportban elhangzott jogsértés az I. r. felperesnek pénzbeli kárpótlásra is alapot adó hátrányt okozott. Önmagában az arra vonatkozó előadás, miszerint abban a tudatban kell élnie, hogy az alperes állításai következtében a megyében munkát nem kaphat, mert az alperes nemtetszésétől tartva senki nem meri őt alkalmazni, nem teszi lehetővé nem vagyoni kárpótlás megállapítását. Az esetleges elköltözéshez szükséges tőkével kapcsolatos igény pedig megalapozottsága esetén is vagyoni kártérítésként lenne érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fentiek szerinti megváltoztatása folytán az I.r. felperes és az alperes pernyertességének, pervesztességének aránya az elsőfokú eljárásban azonos, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján költségeiket maguk viselik, míg az elsőfokú eljárásban a II.r. felperes nagyobb részt pervesztes lett, ezért a fenti jogszabályhely alapján pervesztessége arányában köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet alapján megállapított 15.000.- Ft perköltségének megfizetésére.

Az elsőfokú eljárásban a pertárgy értéke felperesenként 350.000.- Ft, (meg nem határozható perérték) az ehhez igazodó összesen 42.000.- Ft elsőfokú eljárási illetékből az alperest 17.500.- Ft terheli, míg az ezt meghaladóan a felperesek illetékre kiterjedő

részleges költségmentessége folytán le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet (továbbiakban Kmr.) 14. §-a alapján az állam viseli.

Az I.r. felperes képviselőtét ellátó pártfogó ügyvéd díja a fentiekből következően az alperest és az I.r. felperest azonos arányban terheli.

A fentiekben kifejtettek tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint újraszövegezve részben megváltoztatta.

Az I.r. felperes és az alperes fellebbezése azonos arányban vezetett eredményre, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján másodfokú eljárással felmerült költségeiket maguk viselik, míg a II.r. felperes fellebbezése nagyobb részben alapos, ezért az alperes köteles a II.r. felperes javára az IM. rendelet alapján megállapított másodfokú részperkötség megfizetésére. Az alperes köteles továbbá peresztessége arányában a le nem rótt másodfokú eljárási illeték megfizetésére a Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján, míg az ezt meghaladóan le nem rótt illetéket a 14. § alapján az állam viseli.

Az ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a felperes képviselőtét ellátó pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.

S z e g e d , 2009. október 14.

Dr.Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.
előadó bírő

Dr.Kiss Gabriella sk.
táblabírő